

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/293/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2212220873
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2212220873.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v spore žalobcov: 1/ L. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, V. X., 2/ H. P., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. U. XXX, 3/ P. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. X. XXX a 4/ N. U., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. X. XXX, všetci zastúpení splnomocnencom: Nagy & Partners, s. r. o., so sídlom Športová 470/11, Galanta, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom: 1/ Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Račianska 71, Bratislava, IČO: 00 166 073, 2/ Ministerstvo vnútra SR, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866 a 3/ Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o zaplatenie 2.987,60 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej Slovenskej republiky, konajúcej prostredníctvom Ministerstva vnútra SR a Generálnej prokuratúry SR, proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 11. septembra 2018, č.k. 7C/409/2012-327, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti (výrok I.), v časti nároku na náhradu trov konania žalobcov voči žalovanej, konajúcej prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR (výrok III.) a v časti nároku na náhradu trov konania žalovanej, konajúcej prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR a Ministerstva vnútra SR vo vzťahu k žalobcom (výrok V.) **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobcovia 1/, 2/, 3/ a 4/ majú voči žalovanej, konajúcej prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanej, konajúcej prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR uložil zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ sumu 2.987,60 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 2.987,60 eur od 5.12.2012 do zaplatenia, a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), konanie vo zvyšku zastavil (výrok II.), žalovanej, konajúcej prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR uložil zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok III.), konanie voči žalovanej konajúcej, prostredníctvom Ministerstva vnútra SR a Ministerstva spravodlivosti SR zastavil (výrok IV.) a žalovanej, konajúcej prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR a Ministerstva vnútra SR náhradu trov konania nepriznal (výrok V.).

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 3, § 4 ods. 1 písm. a), b) a k), § 4 ods. 2 a 3, § 6 ods. 1 až 4, § 15 ods. 1 a 2, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a 2, § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, keď dospel k záveru, že zákonom č. 412/2012 Z.z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 514/2003 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2013 došlo k presnejšiemu vymedzeniu oprávnenia jednotlivých štátnych orgánov a k zvýrazneniu postavenia prokurátora v trestnom konaní s dôrazom na význam jeho rozhodnutia o podanej sťažnosti obvineného proti uzneseniu o vznesení obvinenia a podaní obžaloby príslušnému súdu. Nezákonným rozhodnutím

je uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré vydal príslušný policajt a prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu policajta a podal obžalobu, preto je potrebné dospieť k záveru, že Generálna prokuratúra SR má konať za štát v následnom konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Z obsahu pripojeného vyšetrovacieho spisu mal súd preukázané, že proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal žalobca sťažnosť v zákonnej lehote dňa 21.09.2005, ktorú sťažnosť prokurátor uznesením č. 2Pv 826/05-14 zo dňa 04.10.2005 zamietol. Žalobca teda splnil predpoklad podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. Cieľom zákonnej úpravy je odčiniť každú zákonom predpokladanú majetkovú ujmu spôsobenú nezákonným či nesprávnym zásahom štátu, pričom ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby, a to bez zreteľa na to, či mu bol obhajca ustanovený alebo si ho zvolil sám. Generálnej prokuratúre SR síce nebola zo strany Ministerstva spravodlivosti SR a ani Ministerstva vnútra SR postúpená žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, účinky podania žiadosti o predbežné prejednanie náhrady škody však boli v súlade s ust. § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. zachované. Z vykonaného dokazovania podľa názoru súdu vyplynulo, že žalobca splnil všetky zákonom stanovené podmienky na náhradu škody, preukázal vznik škody, ako aj účinne podanú žiadosť na predbežné prejednanie náhrady škody. Citovaný zákon zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť. V konaní sa teda neposudzuje správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Pokiaľ nová právna úprava s účinnosťou od 01.01.2013 zmenila orgán štátu oprávnený konať za štát v súdnych konaniach o náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím v prípade, že prokurátor podanú sťažnosť zamietol a podal obžalobu príslušnému súdu, je potrebné na túto právnu úpravu prihliadnúť a konať ďalej s týmto orgánom z hľadiska posudzovanej veci, teda s Generálnou prokuratúrou SR. Predmetom konania bolo zaplatenie istiny 2.987,60 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,75% ročne od 06.11.2012 do zaplatenia, pričom na pojednávaní dňa 11.09.2018 zmenili žalobcovia žalobu tak, že žiadali priznať úroky z omeškania od 05.12.2012, pričom v súlade s ust. § 145 ods. 2 CSP súd konanie v časti o požadované úroky z omeškania od 06.11.2012 do 05.12.2012 zastavil. Súd priznal žalobcom náhradu trov právneho zastúpenia za obhajobu v trestnom konaní po ich vyčíslení podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnej pomoci, keď pôvodný žalobca si pôvodne uplatnil náhradu škody vo výške 3.973,94 eur s príslušenstvom, ktoré trovy obhajoby boli riadne vyfakturované a žalobcom zaplatené, no v priebehu konania čiastočne vzal žalobu späť čo do istiny 976,34 eur, v ktorej časti súd konanie zastavil. V súlade s vyššie uvedenými úvahami súd zaviazal žalovanú konajúcu prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR k povinnosti zaplatiť žalobcom sumu 2.987,60 eur s príslušenstvom v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., a to úrokov z omeškania vo výške 8,75% ročne, keď žalobca sa so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku doručenou 04.06.2012 domáhal uspokojenia svojho nároku, pričom z ust. § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že lehota na uspokojenie uplatneného nároku je šesť mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, ktorá v danom prípade márne uplynula dňom 04.12.2012. Žalobcovia mali v konaní úspech, preto im súd podľa § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Žalovanej konajúcej prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR a Ministerstva vnútra SR súd nárok na náhradu trov konania nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa vyplývajúcich z charakteru sporu, v ktorom žaloba smeruje proti Slovenskej republike, pričom je irelevantné, prostredníctvom ktorého ústredného orgánu je povinná konať.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti nepriznania nároku na náhradu trov konania podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná konajúca prostredníctvom Ministerstva vnútra SR, ktoré odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci. Uviedla, že aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná, pričom musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi, a aby neodporovalo dobrým mravom. Namietol, že z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, aké konkrétne, preukázané a preskúmateľné skutočnosti viedli súd k aplikácii ust. § 257 CSP a rovnako abscentuje v jeho aplikácii riadne, vyčerpávajúce a presvedčivé odôvodnenie.

Uviedol, že návrh na zastavenie konania podal žalobca až po vyslovení právneho názoru odvolacieho súdu k otázke procesnej spôsobilosti žalovanej strany.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti vyhovenia žalobe a v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania podala v zákonnej lehote žalovaná, konajúca prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR, ktorá navrhla rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalobu žalobcov zamietnuť a žalovanej priznať náhradu trov konania, alternatívne rozsudok v napadnutých častiach zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie. Odvolanie odôvodnila tým, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a odôvodnenie napadnutého rozsudku je čiastočne nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nezákonným úradným postupom patrí medzi základné práva, ktorých dostupnosť čl. 51 Ústavy SR je odkázaná na zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Uvedené právo však nie je právom absolútnym, pretože v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy SR v spojení s čl. 51 podlieha zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jeho uplatnenie, t.j. náhrada škody sa neposkytuje automaticky každému, voči komu orgán verejnej moci porušil jeho ochranu priznanú právnym poriadkom, ale iba tomu, u koho sú splnené všetky predpoklady ustanovené zákonom č. 514/2003 Z.z. V zmysle § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci vydaním nezákonného rozhodnutia. V zmysle § 6 ods. 1 cit. zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Titulom nároku na náhradu škody pôvodný žalobca označil uznesenie vyšetrovateľa zo dňa 09.09.2005, ktoré uznesenie nebolo žiadnym na to kompetentným orgánom zrušené a ani zmenené z dôvodu jeho nezákonnosti, a teda uvedené uznesenie je preto potrebné považovať v zmysle judikatúry Slovenskej republiky za zákonné. Z obsahu napadnutého rozsudku nie je zrejmé, o aký právny predpis súd oprel záver, že uznesenie o vznesení obvinenia je titulom pre náhradu škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z.z. K otázke zákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia odvolateľka uviedla, že uznesenie o vznesení obvinenia je potrebné považovať za zákonné, ak bola splnená podmienka ustanovená § 206 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v prípade jej splnenia je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní takto postupovať. Z uvedeného dôvodu preto nebolo uznesenie o vznesení obvinenia kompetentným orgánom zrušené. Poukázala na to, že časť súdov, pokiaľ ide o definovanie a ustálenie pojmu nezákonné rozhodnutie [ktoré má byť titulom na náhradu škody v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) zákona], extenzívnym a teologickým výkladom právnej normy založeným na analógii dospeli k záveru, že v prípade, ak došlo k zastaveniu trestného stíhania obvineného alebo k jeho oslobodeniu spod obžaloby prokurátora, považuje sa uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné, a na tom základe je spôsobilé byť právnym titulom pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody, pričom za rozhodujúce kritérium sa považuje výsledok trestného konania. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 M Cdo 15/2009. Podľa názoru odvolateľky však označené rozhodnutie, ako aj ostatné súdne rozhodnutia, ktoré dospeli k rovnakému názoru, je treba konštatovať, že žiadne rozhodnutie nemôže stáť nad zákonom a každé rozhodnutie musí mať v zákone svoj podklad. Zo zákona č. 514/2003 Z.z. striktné a jednoznačne vyplýva, aké rozhodnutie možno považovať za nezákonné, a takýmto nezákonným rozhodnutím je iba právoplatné rozhodnutie, ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Žiadnym výkladom a už vôbec nie extenzívnym na základe analógie legis preto nemožno reštriktívne formulovaný zákon vykladať v prospech žalobcov. V tejto súvislosti poukázala i na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 163/2013, ako aj nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III.ÚS 165/02 a rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lavrechov vs. Česká republika zo dňa 20.06.2013, sťažnosť č. 57404/8. Trvala na tom, že v trestnej veci, od ktorej vedenia žalobcovia odvodzujú svoj nárok uplatnený v tomto konaní, nešlo o žiadny svojvoľný postup orgánov činných v trestnom konaní, ale o jediný možný a zákonný postup. Vo vzťahu k nároku žalobcov poukázala na absenciu preukázania priamej príčinnej súvislosti (základného zákonného predpokladu pre vznik nároku na náhradu škody) medzi údajne „nezákonným rozhodnutím“ a trovami konania, ktoré vznikli po preskúmaní obžaloby súdom. Je zrejmé, že priama príčinná súvislosť medzi rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní o vznesení obvinenia a vznikom týchto trov absentuje, nakoľko úkony súdu pri preskúmaní obžaloby akúkoľvek príčinnú súvislosť „pozastavili“. Zároveň poukázala na skutočnosť, že prvoinštančný súd svoje rozhodnutie o priznaní žalobou uplatneného nároku na náhradu škody odôvodnil iba objektívnou zodpovednosťou štátu a konštatovaním splnenia zákonných podmienok na náhradu škody, pričom sa vôbec nevysporiadal s podstatnou argumentáciou žalovanej.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné, pretože rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých častiach vecne správny.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 7C/409/2012 je zaplatenie 2.987,60 eur s príslušenstvom. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanej, konajúcej prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR uložil zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ sumu 2.987,60 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 2.987,60 eur od 5.12.2012 do zaplatenia, a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), konanie vo zvyšku zastavil (výrok II.), žalovanej, konajúcej prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR uložil zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok III.), konanie voči žalovanej, konajúcej prostredníctvom Ministerstva vnútra SR a Ministerstva spravodlivosti SR zastavil (výrok IV.) a žalovanej, konajúcej prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR a Ministerstva vnútra SR náhradu trov konania nepriznal (výrok V.).

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v časti výrokov I., III. a V.

8. Odvolatelia odvolanie odôvodnili tým, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP]. Uvedený odvolací dôvod je daný, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Ďalej odvolanie odôvodnili tým, že súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) CSP] vzhľadom na to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je vzhľadom na nedostatok dôvodov nepreskúmateľné.

9. Podľa názoru odvolacieho súdu uvedené odvolacie dôvody nie sú dané, nakoľko súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a v odôvodnení svojho rozsudku jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy, ako vec právne posúdil, teda odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má všetky atribúty vyžadované ustanovením § 220 ods. 2 CSP a nemožno mu nič vyčítať.

10. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Dunajskej Strede, Úradu justičnej a kriminálnej polície, odboru ekonomickej kriminality ČVS: ORP-392/OEK-DS-2005E bolo vznesené obvinenie voči pôvodnému žalobcovi P. U. pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § X24 ods. 1 a 2 Trestného zákona. Na základe v zákonnej lehote podanej sťažnosti zo strany obvineného Okresná prokuratúra v Dunajskej Strede uznesením č.k. 2Pv 826/05-14 zo dňa 14.10.2005 zamietla sťažnosť obvineného. Dňa 25.03.2010 bola Okresnou prokuratúrou v Dunajskej Strede podaná na súde prvej inštancie obžaloba na obvineného. Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 1T/54/2010-496 zo dňa 08.10.2010 bol obžalovaný P. U. uznaný za vinného. V dôsledku v zákonnej lehote podaného odvolania obžalovaného Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 3To/30/2011-516 zo dňa 24.05.2011 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Následne Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom č.k. 1T/54/2010-532 zo dňa 26.10.2011 obžalovaného spod obžaloby Okresnej prokuratúry v Dunajskej Strede oslobodil. Dňa 08.06.2012 bola zo strany pôvodného žalobcu doručená Ministerstvu spravodlivosti SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ktorú žiadosť Ministerstvo spravodlivosti SR podaním zo dňa 14.06.2012 postúpilo Ministerstvu vnútra SR, nakoľko jej vybavenie nespádalo do pôsobnosti Ministerstva spravodlivosti SR. Listom zo dňa 29.10.2012 Ministerstvo vnútra SR zaslalo žalobcovi odpoveď na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, v ktorom uviedlo, že Ministerstvo vnútra SR nie je orgánom príslušným prejednať žiadosť v mene štátu a príslušným orgánom je Ministerstvo spravodlivosti SR, pričom za týchto podmienok považovalo uplatnenú žiadosť voči Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom vnútra SR v časti týkajúcej sa postupu a rozhodnutí vyšetrovateľa za nedôvodnú.

11. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. účinného od 01.07.2004 a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinného do 30.06.2004. Súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 23.02.1990, sp. zn. 1 Cz 6/90, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28.06.1993, sp. zn. 1 Cdo 53/1993, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 18.08.2010, sp. zn. 4 MCdo 15/2009). Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

12. Tieto závery prijaté v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. sú aj po zmene právnej úpravy stále použiteľné. V súlade so závermi citovaného rozhodnutia Najvyšší súd SR rozhodol napríklad v rozhodnutiach z 30. marca 2011, sp. zn. 3 Cdo 194/2010, z 30. januára 2011, sp. zn. 4 Cdo 54/2011, z 12. decembra 2012, sp. zn. 7 Cdo 145/2011, z 19. júna 2013, sp. zn. 7 Cdo 87/2012, z 19. februára 2014, sp. zn. 7 Cdo 27/2012, z 23. júla 2018, sp. zn. 1 Cdo 167/2016.

13. Uvedené rozhodnutia spočívajú na právnych záveroch zodpovedajúcich záverom Ústavného súdu SR, ktorý v rozhodnutí zo 7. júla 2016, sp. zn. I.ÚS 320/2016 konštatoval, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania, pričom ústavný súd ďalej dodal, že pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatoval, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené, a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora), sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca.

14. Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18.10.2010, sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR ako judikát R 37/2014, ktorého právna veta znie: „Zmyslu a účelu § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovedá interpretácia tohto ustanovenia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenie o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným.“ Od publikovania judikátu sa rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR ustálila v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby (prejednávany prípad), treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, pričom rozhodujúcim meradlom zákonosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

15. Základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Pre správnu interpretáciu tohto ustanovenia nestačí vychádzať len z jazykového znenia a doslova gramatického výkladu, ale je nevyhnutné uplatniť výklad systematický a teologický. Z hľadiska systematického výkladu možno dospieť k záveru, že aplikácia § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. prichádza do úvahy aj v prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Z hľadiska teologického výkladu nemožno lipnúť na formálnom zrušení (zmene) namietaného nezákonného rozhodnutia, ale je potrebné splnenie tejto podmienky vykladať extenzívne. Za správny treba považovať výklad, v zmysle ktorého z

hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má zastavenie trestného stíhania, prípadne oslobodenia spod obžaloby rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania, prípadne oslobodenia spod obžaloby sa trestné konanie končí, čo znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Z uvedeného vyplýva, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšlo teda najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania.

16. Ústavno-právny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené, prípadne došlo k oslobodeniu spod obžaloby, treba hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, ale vo všeobecnej rovine, predovšetkým čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

17. Zákomom č. 412/2012 Z.z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 514/2003 Z.z., s účinnosťou od 01.01.2013 došlo k presnejšiemu vymedzeniu oprávnenia jednotlivých štátnych orgánov (z hľadiska prejednávanej veci najmä Ministerstva vnútra SR a Generálnej prokuratúry SR) konať za štát v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Účelom zákona č. 412/2012 Z.z. bolo (podľa dôvodovej správy a výsledkov pripomienkového konania k návrhu zákona) podľa poznatkov aplikačnej praxe precizovať príslušnosť orgánov verejnej moci v súvislosti so zodpovednosťou štátu za nezákonné rozhodnutie, pretože existovali prípady, kedy nebolo možné jednoznačne určiť zodpovedný orgán v trestnom konaní, pričom z obsahu zákona č. 412/2012 Z.z. vyplýva, že nepochybne došlo k zvýrazneniu postavenia prokurátora v trestnom konaní s dôrazom na význam jeho rozhodnutia o podanej sťažnosti obvineného (poškodeného) proti uzneseniu o vznesení obvinenia a o podaní obžaloby príslušnému súdu z hľadiska určenia štátneho orgánu oprávneného zastupovať štát v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z.z.; preto aj keď nezákonným rozhodnutím je stále uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré vydal príslušný policajt (§ 10 ods. 8 Trestného poriadku), oprávnenie Ministerstva vnútra SR konať za štát v rámci konania o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím zostala (z hľadiska prejednávanej veci) zachovaná len pre prípad, že prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu policajta a nepodal obžalobu (v opačnom prípade je preto potrebné dospieť k názoru, že Ministerstvo vnútra SR oprávnenie konať za štát nemá); preto v prípade, že prokurátor podanú sťažnosť obvineného (poškodeného) proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietne a následne podá obžalobu príslušnému súdu, zakladá tým oprávnenie Generálnej prokuratúry SR konať za štát v následnom konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Nová právna úprava účinná od 01.01.2013 teda v prípade uznesenia o vznesení obvinenia ako nezákonného rozhodnutia vydaného v trestnom konaní jednoznačne rieši, ktorý štátny orgán je oprávnený konať v jeho mene v prípadnom súdnom konaní o náhradu škody spôsobenej týmto rozhodnutím. Nejasnosti nespôsobuje ani ust. § 4 ods. 1 písm. m) zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013, ktoré síce aj po 01.01.2013 ponechalo v účinnosti (okrem iných aj pre účely náhrady škody, ktorá vznikla v rámci trestného konania) možnosť založenia oprávnenia štátneho orgánu konať v súdnom konaní za štát na základe toho, že sa na tento orgán obrátil poškodený so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku, pretože príslušné ustanovenie podľa názoru odvolacieho súdu dopadá na prípady, kedy nie je možné príslušný (jeden konkrétny) štátny orgán, v ktorého pôsobnosti došlo ku škode, jednoznačne určiť podľa daných zákonných kritérií (§ 4 ods. 1 písm. a) až písm. l) zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013); preto kým podľa platnej úpravy účinnej do 31.12.2012 (§ 4 ods. 1 písm. l) zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2012) bolo možné prostredníctvom tohto ustanovenia odstrániť nejasnosť právnej úpravy, ktorú súdna prax reflektovala pri určovaní orgánu štátu oprávneného konať za štát v konaniach o náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím vydaným v trestnom konaní policajtom v prípade, že podanú sťažnosť prokurátor zamietol a podal obžalobu príslušnému súdu, a na určenie príslušného štátneho orgánu použiť jednoznačné kritérium podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany poškodeného jednému z dvoch

do úvahy prichádzajúcich štátnych orgánov (Ministerstvo vnútra SR alebo Generálna prokuratúra SR); podľa platnej úpravy účinnej od 01.01.2013 bola však táto nejednoznačnosť uspokojivo odstránená, a preto nie je potrebné ponechávať riešenie tejto otázky na nepredvídateľnú aktivitu poškodeného, ktorý je súčasne aj naďalej chránený pred omylom pri podaní žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody ustanovením § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného; účinky podania žiadosti zostávajú zachované. Opačný výklad by podľa názoru odvolacieho súdu poprel zmysel a účel zákona č. 412/2012 Z.z. (odvolací súd nespochybňuje, že v posudzovanom prípade uznesenia o vznesení obvinenia ako nezákonného rozhodnutia, proti ktorému prokurátor zamietol sťažnosť a podal obžalobu, ide o oblasť verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov, zákonodarca však kritériá založenia oprávnenia konať v jeho mene v konaní o náhrady škody spôsobenej týmto rozhodnutím s účinnosťou od 01.01.2013 stanovil jednoznačne v prospech Generálnej prokuratúry SR, a to bez ohľadu na skutočnosť, že nezákonné rozhodnutie nevydal priamo prokurátor).

18. Pokiaľ nová právna úprava s účinnosťou od 01.01.2013 zmenila orgán štátu oprávnený konať za štát v súdnych konaniach o náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím v prípade, že prokurátor podanú sťažnosť zamietol a podal obžalobu príslušnému súdu, je potrebné na túto právnu úpravu prihliadnúť a konať ďalej s týmto orgánom (z hľadiska posudzovanej veci s Generálnou prokuratúrou SR) s tým, že všetky účinky úkonov (procesných aj hmotnoprávných) vykonaných podľa starej právnej úpravy a za jej účinnosti zostávajú zachované (napr. otázka splnenia podmienky predbežného prerokovania nároku na náhradu škody).

19. S prihliadnutím k vyššie uvedenému dospel odvolací súd k zhodnému záveru ako súd prvej inštancie, že v prejednávanej veci je orgánom oprávneným konať za štát v konaní o náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, ktoré sa následne ukázalo byť nesprávnym vzhľadom na oslobodenie pôvodného žalobcu spod obžaloby, na základe čoho je potrebné považovať uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné rozhodnutie, nakoľko prokurátor podanej sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia nevyhoviel a podal obžalobu príslušnému súdu, je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Je tomu tak preto, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, v prejednávanej veci uznesením o vznesení obvinenia, pričom rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania, ktoré sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom pôvodného žalobcu.

20. Vzhľadom na uvedené boli preto naplnené i podľa názoru odvolacieho súdu predpoklady zodpovednosti štátu za vzniknutú škodu spočívajúcu v nezákonnom vydaní uznesenia o vznesení obvinenia, keď prokurátor podanú sťažnosť proti nemu zamietol a podal obžalobu súdu, ktorý následne pôvodného žalobcu spod obžaloby oslobodil, teda s prihliadnutím na výsledok trestného konania je potrebné vyhodnotiť takýto postup orgánov činných v trestnom konaní za nesprávny, pričom rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle i oslobodenie spod obžaloby. V dôsledku nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia a nevyhoveniu podanej sťažnosti proti nemu vznikla pôvodnému žalobcovi škoda v súvislosti s náhradou trov konania, ktoré pôvodnému žalobcovi vznikli v trestnom konaní (a to tak v prípravnom, ako i v konaní pred súdom), ktoré by v prípade nevydania nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia celkom nepochybne neboli vznikli. V predmetnom konaní bola tiež preukázaná uvedená škoda v zmysle ust. § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vyčíslenými nákladmi na obhajobu a rovnako bolo preukázané, že pôvodný žalobca uvedené náklady vynaložil, keď obhajcom nimi vyúčtované náklady uhradil. Súd prvej inštancie tiež správne priznal žalobcom nárok na zaplatenie úrokov z omeškania, pričom odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na dôvody napadnutého rozhodnutia v tejto časti (bod 39. až 42.).

21. Ustanovenie § 257 CSP teda rovnako ako ustanovenie § 150 O.s.p. predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Znamená, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu nahradit' trovy konania úspešnej strane. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí tvrdiť a preukázať strana inak povinná zaplatiť náhradu trov konania. Predmetné zákonné ustanovenie tak rozširuje prvky, ktoré majú strany viesť k výraznému zvýšeniu zodpovednosti nielen za výsledok, ale aj priebeh súdneho konania, najmä koncentráciu dokazovania. Aplikácia tohto ustanovenia musí preto zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu. Ustanovenie § 257

CSP nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane, vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých strán, a tiež na okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprímeraná tvrdosť voči strane, a aby neodporovalo dobrým mravom. V tomto ustanovení je zároveň fixované moderačné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom, pričom zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, než by plynul z dispozície právnej normy. Zákon vyžaduje na také rozhodnutie dve podmienky: musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti, pričom výklad týchto podmienok je ponechaný na súdnej praxi a je potom vecou konkrétneho prípadu, či došlo k takým okolnostiam, ktoré môžu byť podkladom na rozhodnutie o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

22. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne vyhodnotil dôvody hodné osobitného zreteľa, v zmysle ktorých nepriznal žalovanej Slovenskej republike, konajúcej prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR a Ministerstva vnútra SR nárok na náhradu trov konania napriek tomu, že konanie voči ním bolo v dôsledku späťvzatia žaloby zastavené, keď odvolací súd poukazuje na právnu zložitú veci, s prihliadnutím na ktorú bolo obtiažne v čase začatia konania (sporu) zistiť príslušný orgán, ktorý by mal za žalovanú Slovenskú republiku v predmetnom konaní konať v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., čo bolo v konečnom dôsledku problémom i pre samotný súd prvej inštancie, ktorý vo svojom prvom rozsudku za tento orgán považoval Ministerstva spravodlivosti SR, čo však nebolo správnym. Vzhľadom na uvedené považoval odvolací súd za nespravodlivé, aby s prihliadnutím na konkrétne okolnosti predmetnej veci bolo žalobcom uložené znášať nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k Ministerstvu spravodlivosti SR a Ministerstvu vnútra SR ako orgánom konajúcim za žalovanú Slovenskú republiku, a preto považoval za dôvodné využitie moderačného práva vyplývajúceho z ust. § 257 CSP.

23. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľov odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať, čo vyplýva i z konštantnej judikatúry (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne).

24. Z dôvodu, že odvolacie dôvody neboli opodstatnené a neboli zistené ani žiadne nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadať z tzv. úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti vo veci samej, ako aj v závislých výrokoch o nároku na náhradu trov konania z dôvodu vecnej správnosti potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

25. V odvolacom konaní plne úspešným žalobcom odvolací súd podľa § 394 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči v konaní neúspešnej žalovanej, konajúcej prostredníctvom Generálnej prokuratúry SR, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

26. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).